

เกณฑ์การพิจารณาแผนปฏิบัติงานปี 2567 ของหน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ.

หน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. ดำเนินการส่งแผนปฏิบัติงานมาให้ทาง อพ.สธ. ภายในวันที่ 31 สิงหาคม ของทุกปี ซึ่งในแผนปฏิบัติงานจะประกอบด้วยชื่อโครงการและรายละเอียดการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับแผนแม่บท อพ.สธ.-หน่วยงานฯ ที่ได้จัดทำไว้ โดยที่ตัวโครงการนั้นจะมีหลายรูปแบบ เช่น โครงการงานวิจัย โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการที่เป็นกิจกรรมสนับสนุนงานต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งโครงการเหล่านี้จะจัดเข้าอยู่ในกิจกรรมทั้ง 8 กิจกรรมของ อพ.สธ. และต้องผ่านการพิจารณาก่อนการลงจากคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ.-หน่วยงานฯ หรือคณะทำงาน/คณะอนุกรรมการ อพ.สธ.-หน่วยงานฯ แล้วว่าสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บท อพ.สธ. ก่อนจัดส่งมาให้ทาง อพ.สธ. พิจารณาอีกครั้ง และนำความกราบบังคมทูลทูลทูลทูลทูลทูลทูลต่อไป

ซึ่งทั้งตัวแผนแม่บทและแผนปฏิบัติงานนั้นสามารถปรับปรุง เปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสมและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยทางหน่วยงานฯ จะมีคณะกรรมการดำเนินงาน อพ.สธ./คณะทำงาน อพ.สธ./คณะอนุกรรมการ อพ.สธ. ของหน่วยงานฯ เป็นผู้กำกับดูแล และดำเนินการทำหนังสือขอเปลี่ยนแปลงแผนแม่บท/แผนปฏิบัติงาน อพ.สธ.-หน่วยงานฯ มาที่ผู้อำนวยการ อพ.สธ.

การพิจารณาแผนปฏิบัติงานที่หน่วยงานฯ ส่งมา เพื่อให้ความเห็นสนับสนุน/ไม่สนับสนุน การดำเนินงานสนองพระราชดำริ อพ.สธ. ตามแผนปฏิบัติงานนั้น แบ่งระดับการพิจารณาออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ผ่านการพิจารณา ไม่ผ่านการพิจารณา และไม่พิจารณา โดยมีรายละเอียดในแต่ละระดับดังนี้

ระดับ : ผ่านการพิจารณา

อพ.สธ. พิจารณาว่าสอดคล้องกับแผนแม่บทและแนวทางการดำเนินงาน อพ.สธ. สนับสนุนให้หน่วยงานดำเนินการ และสามารถนำความกราบบังคมทูลทูลทูลทูลทูลทูลทูลต่อไป

1. หน่วยงานฯ มีแผนแม่บท/แผนปฏิบัติงาน
2. หน่วยงานฯ มีแผนแม่บทและแผนปฏิบัติงานที่สอดคล้องกัน มีรายละเอียดของแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน ประกอบด้วย ชื่อโครงการ รายละเอียดของการปฏิบัติงาน ได้แก่ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการปฏิบัติ ผลที่คาดว่าจะได้รับของแต่ละโครงการ รายละเอียดของงบประมาณและแหล่งทุน
 - 1) ชื่อโครงการ - สอดคล้องตรงกันทั้งในแผนปฏิบัติงานและแผนแม่บท
 - 2) เป้าหมาย วัตถุประสงค์ - ชัดเจนว่าทำเพื่ออะไร

- 3) วิธีการปฏิบัติ - มีขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้, ปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เป็นเครือข่าย อพ.สธ. เช่น สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน สมาชิกฐานทรัพยากรท้องถิ่น หน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. กลุ่มต่าง ๆ
 - 4) ผลที่คาดว่าจะได้รับของแต่ละโครงการ - ทราบถึง ผลสัมฤทธิ์/ผลิตภัณฑ์/ผลงานที่ได้ จะนำไปใช้ประโยชน์อย่างไร ใช้กับกลุ่มเป้าหมายใด
 - 5) ผู้ปฏิบัติงาน ผู้รับผิดชอบงาน - มีคุณสมบัติที่จะดำเนินการเองด้วยมีความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ อุปกรณ์และเครื่องมือ เครือข่ายที่จะร่วมดำเนินการ
 - 6) รายละเอียดของงบประมาณ - แสดงตัวเลขงบประมาณที่เหมาะสมกับปริมาณงาน พร้อมทั้งแจกแจงการใช้เงินงบประมาณสำหรับแผนปฏิบัติงานนั้น
 - 7) แหล่งทุน - ระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนหรือคาดว่าจะขอรับการสนับสนุน
3. หน่วยงานฯ ส่งแผนปฏิบัติงานมายัง อพ.สธ. ภายในเวลาที่กำหนด หรือแจ้งขอขยายเวลาการจัดส่งมายัง อพ.สธ. ในกรณีที่ส่งแผนปฏิบัติงานล่าช้ากว่ากำหนด

ระดับ : ไม่ผ่านการพิจารณา

อพ.สธ. พิจารณาว่าไม่สอดคล้องกับแผนแม่บทและแนวทางการดำเนินงาน อพ.สธ. ไม่สนับสนุนให้หน่วยงานดำเนินการ และไม่นำความกราบบังคมทูลทรงทราบฯ

1. หน่วยงานฯ มีแผนแม่บท/แผนปฏิบัติงาน
2. หน่วยงานฯ มีแผนแม่บทและแผนปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกัน **ขาดรายละเอียดของแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน อย่างน้อยหนึ่งหัวข้อ** ได้แก่ ชื่อโครงการ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการปฏิบัติ ผลที่คาดว่าจะได้รับของแต่ละโครงการ รายละเอียดของงบประมาณและแหล่งทุน
 - 1) ชื่อโครงการ - ไม่สอดคล้องตรงกันระหว่างแผนปฏิบัติงานและแผนแม่บท
 - 2) เป้าหมาย วัตถุประสงค์ - ไม่ชัดเจนว่าทำเพื่ออะไร
 - 3) วิธีการปฏิบัติ - มีขั้นตอนการปฏิบัติ แต่ไม่สอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
 - 4) ผลที่คาดว่าจะได้รับของแต่ละโครงการ - ผลสัมฤทธิ์/ผลิตภัณฑ์/ผลงานที่ได้ ยังไม่ทราบว่านำไปใช้ประโยชน์อย่างไร ใช้กับกลุ่มเป้าหมายใด
 - 5) ผู้ปฏิบัติงาน ผู้รับผิดชอบงาน - ขาดคุณสมบัติที่จะดำเนินการเองด้วยไม่มีความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ อุปกรณ์และเครื่องมือ เครือข่ายที่จะร่วมดำเนินการ

- 6) รายละเอียดของงบประมาณ - วงเงินงบประมาณไม่เหมาะสมกับปริมาณงาน แสดงแค่ตัวเลขวงเงินงบประมาณ โดยไม่แจกแจงการใช้วงเงินงบประมาณสำหรับแผนปฏิบัติงานนั้น
- 7) แหล่งทุน - ไม่ระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนหรือคาดว่าจะขอรับการสนับสนุน
3. หน่วยงานฯ ส่งแผนปฏิบัติงานมายัง อพ.สธ. ภายในเวลาที่กำหนด หรือแจ้งขอขยายเวลาการจัดส่งมายัง อพ.สธ. ในกรณีที่ส่งแผนปฏิบัติงานล่าช้ากว่ากำหนด

ระดับ : ไม่พิจารณา

อพ.สธ. ไม่สามารถพิจารณาความสอดคล้องของแผนปฏิบัติงาน กับแผนแม่บทและแนวทางการดำเนินงาน

อพ.สธ. ได้ ไม่สนับสนุนให้หน่วยงานดำเนินการ และไม่นำความกราบบังคมทูลทรงทราบฯ

1. หน่วยงานฯ ไม่มีแผนแม่บท/แผนปฏิบัติงาน
2. หน่วยงานฯ มีแผนแม่บทและแผนปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกัน ไม่มีรายละเอียดของแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน มีเพียงชื่อโครงการและแสดงแค่ตัวเลขวงเงินงบประมาณ โดยไม่แจกแจงการใช้วงเงินงบประมาณสำหรับแผนปฏิบัติงานนั้น
3. หน่วยงานฯ ไม่ส่งแผนปฏิบัติงานให้ทาง อพ.สธ. พิจารณา
4. หน่วยงานฯ ส่งแผนปฏิบัติงานล่าช้ากว่ากำหนด โดยไม่ได้แจ้งขอขยายเวลาการจัดส่งมายัง อพ.สธ.

แนวทางการดำเนินงานตามแผนแม่บท อพ.สธ. เพื่อประกอบการพิจารณาแผนปฏิบัติงาน

1. แผนปฏิบัติงานที่หน่วยงานฯ นำมาร่วมสนองพระราชดำริ เป็นแผนงานเดียวกันกับแผนงานปกติของหน่วยงานฯ ที่ผ่านการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับแผนระดับต่าง ๆ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs โมเดลเศรษฐกิจใหม่ BCG และสอดคล้องกับ 3 กรอบการดำเนินงานและกิจกรรมทั้ง 8 ของ อพ.สธ.
2. งบประมาณในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงาน เป็นงบประมาณปกติของแต่ละหน่วยงานฯ ได้รับการจัดสรรจากแหล่งทุนเพื่อดำเนินงานตามแผนงานปกติ โดยไม่มีการตั้งวงเงินงบประมาณใหม่เพื่องานสนองพระราชดำริเป็นการเฉพาะ มีการระบุแหล่งทุนหรือที่มาของงบประมาณในแต่ละแผนปฏิบัติงานที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์หรือข้อกำหนดของแหล่งทุนนั้น ๆ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน เช่น หน่วยงานฯ กลุ่ม G5 และ G6 มีแผนปฏิบัติงานที่อยู่ในกรอบการเรียนรู้

ทรัพยากร (F1A1-F1A3) และกรอบการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร (F3A7, F3A8) สามารถใช้งบประมาณปกติของหน่วยงานฯ เอง ทั้งเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินงบประมาณรายได้ ที่จัดสรรไว้เป็นค่าใช้จ่ายในหมวดโครงการต่าง ๆ เช่น การเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร การบริการวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม มาสนับสนุนการดำเนินงาน ส่วนแผนปฏิบัติงานที่เป็นโครงการวิจัยในกรอบการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร (F2A4) สามารถขอรับการสนับสนุนทุนจากหน่วยบริหารและจัดการทุนภายนอก (7 PMU) หรือใช้งบประมาณปกติของหน่วยงานฯ ในหมวดโครงการวิจัย นอกจากนี้อาจได้รับการสนับสนุนทุนจากภาคเอกชน มูลนิธิ หรือเป็นแผนปฏิบัติงานที่ไม่ใช้งบประมาณได้

3. หน่วยงานฯ มีพื้นที่ร่วมสนองพระราชดำริในกรอบการเรียนรู้ทรัพยากร (F1A1-F1A3) ให้จัดทำแผนปฏิบัติงานที่สนับสนุนการดำเนินงานในกิจกรรมภายใต้กรอบดังกล่าว เช่น การกำหนดขอบเขตพื้นที่ชัดเจน การดูแลรักษาพื้นที่ (การลาดตระเวนและเฝ้าระวัง การทำแนวกันไฟ) การจัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ การสำรวจและศึกษาทรัพยากรในพื้นที่โดยมีพิกัดพื้นที่และพิกัดทรัพยากรกำกับ โดยใช้งบประมาณปกติของหน่วยงานฯ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนในงานต่อไป
4. โครงการวิจัยที่นำมาร่วมสนองพระราชดำริ เป็นโครงการวิจัยแบบบูรณาการ มีแผนที่ความคิดที่เห็นภาพรวมของการดำเนินงาน ทราบถึงเป้าหมาย ผลลัพธ์ ผลผลิต ท้ายสุดจากโครงการวิจัยนั้น ดำเนินการโดยทุกหน่วยย่อยของหน่วยงานฯ มีส่วนร่วม ตามบทบาทภารกิจ หน้าที่ ความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์
5. โจทย์วิจัยมาจากทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ ดำเนินการภายใต้แผนงานวิจัยกรอบการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ที่ อพ.สธ. กำหนดไว้ 5 กลุ่ม ดังนี้
 - 1) งานพื้นฐาน นักอนุกรมวิธาน นักชีววิทยา เรียนรู้วงจรชีวิตพืชท้องถิ่น นักสรีรวิทยา ศึกษาปัจจัยที่มีผลกับการเจริญเติบโต น้ำ ปุ๋ย แสง ฯลฯ ไปจนถึงนักชีวโมเลกุล เพื่อรักษาสิทธิ
 - 2) งานขยายพันธุ์ ปลูกเลี้ยง เขตกรรม คัดเลือก ปรับปรุงพันธุ์
 - 3) งานวิเคราะห์สารสำคัญ นักเคมีวิเคราะห์ แต่ละสารสำคัญ นำไปสู่การใช้ประโยชน์ที่แตกต่าง
 - 4) นักโภชนาการ
 - 5) นักวิจัยเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้ไม้สอย ยา เครื่องสำอาง
6. โครงการวิจัยที่ขอรับการสนับสนุนทุนจาก วช.-อพ.สธ. ได้แก่ โครงการวิจัยพืชอนุรักษ์ อพ.สธ. หรือโครงการวิจัยในทรัพยากรใด ๆ ที่มีความตกลงกับ อพ.สธ.
7. พื้นที่ดำเนินการตามแผนปฏิบัติงาน เป็นพื้นที่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานฯ เอง หรือพื้นที่เครือข่าย อพ.สธ. ได้แก่ หน่วยงานร่วมสนองพระราชดำริทั้ง 10 กลุ่ม / สมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน / สมาชิก

ฐานทรัพยากรท้องถิ่น สถานะของพื้นที่ต้องมีความชัดเจน ถูกต้องตามกฎหมาย ไม่มีกรณีพิพาทกับราษฎรหรือหน่วยงานใด ๆ

8. งานที่หน่วยงานฯ ควรบรรจุไว้ในแผนแม่บท/แผนปฏิบัติงาน ให้เป็นงานร่วมสนองพระราชดำริด้วย ได้แก่
 - 1) การจัดทำเว็บไซต์/การผลิตสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์ อพ.สธ.-หน่วยงานฯ (F3A8)
 - 2) การร่วมจัดนิทรรศการในงานประชุมวิชาการและนิทรรศการ อพ.สธ. (F3A8)
 - 3) การบริหารจัดการศูนย์แม่ข่าย/ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ.-หน่วยงานฯ (กลุ่ม G5 และ G6, F3A8)
 - 4) การจัดทำฐานข้อมูลต่าง ๆ ของหน่วยงานฯ (F2A5)
 - 5) การร่วมดำเนินงานฐานข้อมูลทรัพยากร อพ.สธ. โดยหน่วยงานฯ บันทึกข้อมูลทรัพยากรทั้ง 3 ฐานด้วยแอปพลิเคชันของ อพ.สธ. หรือแพลตฟอร์มของหน่วยงานฯ ที่มีอยู่แล้ว นำข้อมูลที่มีอยู่มาเชื่อมต่อและใช้ประโยชน์ร่วมกัน รวมถึงการบันทึกและรายงานผลข้อมูลทรัพยากรในรูปแบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (F2A5)
 - 6) การดำเนินงานที่มุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน ดำเนินการโดยหน่วยงานฯ เป็นผู้ปฏิบัติเอง (F2A4, F3A8) หรือสนับสนุนหน่วยงานเครือข่าย อพ.สธ. ให้มีการดำเนินงานในพื้นที่ ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียน (F3A8)

9. สามารถอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้จากหนังสือแผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่เจ็ด

<http://www.rspg.or.th/masterplan/index.html>